

SAYI : 2019/10798-S.16653

BAŞVURU NO : 2019/14514

KARAR TARİHİ : 25/10/2019

RET KARARI

BAŞVURAN :

BAŞVURUYA KONU İDARE : İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

BAŞVURUNUN KONUSU : Dil sınavında başarılı sayılma talebi hk.

BAŞVURU TARİHİ : 23/08/2019

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Kurumumuza yapmış olduğu başvuruda başvuran, 7143 sayılı af kanunuyla 2018 yılı Eylül ayında İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesinde eğitimine başladığını, Üniversitenin ısrarla yabancı dil (İngilizce) sınavı yaparak Fakültede eğitim görmesini engellediğini, bu durumun Anayasa'ya aykırı olduğunu belirtmektedir. Başvuran, hiçbir dilin anadil gibi muamele göremeyeceğini, Üniversite tarafından düzenlenen yabancı dil sınavının dinleme bölümünde başarısız olduğunu, sınavda kullanılan ses cihazının bozuk olduğunu ve bu durumun anlamayı güçleştirdiğini, pedagoji bilimine aykırı olacak şekilde ikinci defa dinleyip not almasına izin verilmediğini iddia etmektedir. 2018 yılı YÖKDİL sınavından aldığı 83,750 puanın kabul edilmediğini ifade eden başvuran, üç yıl önce Marmara Üniversitesi tarafından araştırma yapmak üzere gönderildiği Polonya'da bir üniversitede İngilizce dersler aldığını, araştırdığı konuda yayımlanmış İngilizce makalesinin bulunduğunu ifade etmektedir. Başvuran, Kurumumuzdan Mimarlık Fakültesinde eğitimine devam etmesinin sağlanmasını talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Rektörlüğünün 03/10/2019 tarihli ve ... sayılı yazısında;

2.1. Üniversitenin tüm lisans programlarında eğitim %30 ve %100 İngilizce verildiğinden, programlara kayıtlı tüm öğrenciler gibi başvuranın da eğitimine başlayabilmek için Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Öğretimi ve Yabancı Dille Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik'in 5, 6, 7 ve 8 inci maddeleri, İstanbul Teknik Üniversitesi Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin 6/6-7-11 inci madde hükümleri ve İstanbul Teknik Üniversitesi Lisans ve Çift Diplomaya Yönelik Uluslararası Ortak Lisans İngilizce Hazırlık Programları Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği hükümleri uyarınca, İngilizce hazırlık eğitimi sürecinde Senato tarafından kabul edilen (İTÜ Yeterlilik Sınavı, TOEFL iBT veya PTE) birinden başarılı olması gerektiği, başvuranın kayıt olduğu 2018'den bu yana söz

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

konusu sınavların hiç birinden kabul edilen sınav sonuç belgesini sunmadığı gibi hazırlık eğitimine de devam etmediği ve üniversite tarafından yapılan yeterlilik sınavına da girmediği, başvuruda bahsedilen sınavların başvuranın 6569 sayılı Af Kanunu'na istinaden yaptığı kayıt sonucunda girdiği yeterlilik sınavları olduğunun anlaşıldığı,

2.2. Lisans programına kayıtlı öğrencilerin, İTÜ Senatosu'nun 01/12/2016 tarihli ve 643 sayılı Kararı ile kabul edilen İTÜ Lisans Programları İçin Geçerli İngilizce Sınavlar ve Minimum Puanları için belirlenen koşulları sağlamaları halinde İngilizce hazırlık eğitiminden muaf sayıldıkları,

2.3. İlgili mevzuatı ile üniversite Senatosu kararına uygun olarak denkliği istenilen sınavlar ve geçerlilik koşullarına göre başvuranın aldığı YÖKDİL sınav sonuç belgesi ve yurtdışında almış olduğu derslerin yeterlilik sınavından muaf tutulmasını sağlamadığı,

2.4. Düzenlenen sınavın dinleme bölümüne ilişkin kuralların açık ve net bir şekilde uygulandığı,

2.5. Başvuranın 7143 sayılı af düzenlemesinden önce yürürlükte olan 6569 sayılı düzenleme çerçevesinde kayıt olduğu dönemde yapılan sınavın (Temmuz 2016) birinci aşamasında 44 puan, ikinci aşamasında 16 puan aldığı, İTÜ Hazırlık Yönetmeliği'nin 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasına göre ikinci oturumda toplam puanın %50'sini almanın başarı koşulu olduğu ve başvuranın 20 puan barajını geçemediği, başvuranın sınava girdiği D205 no'lu sınıfta başarı ortalamasının 10,13; başvuranın başarı ortalamasının ise 6 olduğu, sınava bu sınıfta giren 30 öğrenciden 22 tanesinin ve toplamda sınava giren 1096 öğrenciden 880 tanesinin başarılı olduğu,

2.6. Başvuranın Ocak 2017'de katıldığı sınavın birinci aşamasından 56 puan, ikinci aşamasından 13 puan aldığı, başvuranın sınava girdiği D211 No'lu salonda sınıf ortalamasının 17,09, başvuranın ortalamasının ise 8 olduğu, başvuranla aynı salonda sınava katılan 22 öğrenciden 20 tanesinin ve sınava giren toplam 2081 öğrenciden 2040 öğrencinin başarılı olduğu,

2.7. Senato kararı uyarınca kabul edilen sınavlar arasında yer alan İTÜ YDY Yeterlilik Sınavı'nın öğrenciler için standart koşullarda gerçekleştirildiği,

açıklamalarına yer verilmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında; *"Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler."*

4. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevi" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; *"Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı"*

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir... ”,

5. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun “Senato” başlıklı 14 üncü maddesinin (b) fıkrasının birinci bendinde; *“Görevleri: Senato, üniversitenin akademik organı olup aşağıdaki görevleri yapar: (1) Üniversitenin eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetlerinin esasları hakkında karar almak,”*

6. 23/03/2016 tarihli ve 29662 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Öğretimi ve Yabancı Dille Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik’in “Yabancı dil öğretiminin ve yabancı dilde öğretimin amacı” başlıklı 5 inci maddesinde; *“Yabancı dil öğretiminin amacı, öğrenciye aldığı yabancı dilin temel kurallarını öğretmeyi, yabancı dil kelime haznelerini geliştirmeyi, yabancı dilde okuduğunu ve duyduğunu anlayabilmeyi ve kendisini sözlü veya yazılı olarak ifade edebilmeyi; yabancı dilde öğretimin amacı ise önlisans, lisans ve lisansüstü diploma programı mezunlarının alanlarına ilişkin yabancı dil yeterliliklerini kazanmalarını sağlamaktır.”,* **“Yabancı dil yeterlilik ve seviye tespit sınavları” başlıklı 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında;** *“Öğretim dili kısmen veya tamamen yabancı dilde olan yükseköğretim programına ilk defa kayıt yaptıran öğrenciler, kayıt yaptırdığı öğretim yılının başında, yükseköğretim kurumları tarafından düzenlenen yabancı dil seviye tespit ve/veya yeterlilik sınavına tabi tutulurlar. Yükseköğretim kurumları, senato kararı ile yabancı dil seviye tespit sınavı ile yeterlilik sınavını tek bir sınav veya ayrı ayrı sınavlar halinde uygulayabilir”,* **“Yabancı dille öğretim ve yabancı dil hazırlık sınıfı” başlıklı 8 inci maddesinin birinci fıkrasında;** *“Yükseköğretim kurumlarında önlisans, lisans veya lisansüstü programlarda senato kararı ve Yükseköğretim Kurulunun onayı alınarak kısmen veya tamamen yabancı dilde eğitim verilebilir. Bu programlarda zorunlu hazırlık sınıfı açılır.”,*

7. 11/07/2016 tarihli ve 29767 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İstanbul Teknik Üniversitesi Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği’nin “Kabul esasları ve kesin kayıtlar” başlıklı 6 ncı maddesinin altıncı fıkrasında; *“Kayıt olan öğrenciler, Üniversite tarafından düzenlenen ve tarihi ilan edilen İngilizce yeterlik sınavına alınırlar. Güz yarıyılı başlangıç tarihine kadar Senato tarafından eşdeğerliği kabul edilen ulusal ve uluslararası sınavlarda, Senato tarafından belirlenen düzeyde başarılı olduklarını belgeleyenler ile bu tarihe kadar Üniversite tarafından açılan İngilizce yeterlik sınavlarından birinde başarılı olanlar, ilgili yönetim kurulu kararı ile lisans öğrencisi olurlar ve lisans öğrenimlerine başlarlar.”,* **yedinci fıkrasında;** *“ Söz konusu sınavlarda başarısız olan veya bu sınavlara katılmayan öğrenciler ise süresi içinde Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı aracılığıyla yüksekokula kayıt yaptırırlar ve yüksekokul tarafından yürütülen İngilizce hazırlık öğretimine devam ederler. Bu öğretim yılının sonunda yaz öğretimi dâhil, ilgili Fakülte ve bölümlerinde lisans öğretimine başlamaya hak kazanamayan öğrenciler, bir sonraki öğretim yılının başında yapılan tüm İngilizce yeterlik sınavlarına girebilirler. En geç güz yarıyılı başlangıcında yapılan İngilizce yeterlik sınavında başarılı olanlar güz yarıyılında öğrenimlerine başlayabilirler. Bu sınavlarda başarısız olan öğrencilerin ikinci kez İngilizce hazırlık öğretimine devam etme hakları yoktur. Bu öğrenciler aynı eğitim ve öğretim yılında, yüksekokulun İngilizce hazırlık öğretimi çerçevesinde yaptığı*

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytinalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

tüm yeterlik sınavlarına girerler. Yaz öğretimi sonu sınavı son haklarıdır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencilerin Üniversite ile ilişkileri kesilir.”

8. 04/07/2017 tarihli ve 30114 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İstanbul Teknik Üniversitesi Lisans ve Çift Diplomaya Yönelik Uluslararası Ortak Lisans İngilizce Hazırlık Programları Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği’nin “Öğrenci kabulü” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; “Üniversiteye kabul edilen lisans öğrencilerinden, İngilizce dil bilgilerinin yeterli olduğunu Senato tarafından kabul edilen herhangi bir dil sınavı belgesi ile kanıtlayamayanlarla eğitim-öğretim yılı başında yapılan İngilizce yeterlik sınavında başarılı olamayanlar İngilizce hazırlık programına kabul edilirler.”, **“Kurumsal İngilizce yeterlik” başlıklı 6 ncı maddesinin ilk iki fıkrasında;** “(1) Üniversiteye kabul edilen lisans öğrencilerinin İngilizce dil bilgilerinin yeterliği Yükseköğretim Müdürlüğü tarafından iki oturum halinde yapılan İngilizce yeterlik sınavı ile belirlenir. (2) Üniversiteye ilk defa kayıt yaptıran lisans öğrencileri, eğitim-öğretim yılı başında yapılan İngilizce yeterlik sınavının birinci oturumuna alınır. Bu oturumda toplam puanın en az %50’sini alarak başarılı olan öğrenciler İngilizce yeterlik sınavının ikinci oturumuna girmeye hak kazanır. İkinci oturumda bu oturumun toplam puanının en az %50’sini almak başarı koşuludur.”

IV. KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER’İN İN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

9. Kamu denetçisi tarafından, İdarenin başvuranın talebine ilişkin işlemlerinin hukuka ve hakkaniyete aykırı olmadığı sonuç ve kanaatine varılarak başvurunun reddi yönündeki öneri Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

10. Başvuran, 7143 sayılı af kanunuyla 2018 yılı Eylül ayında İTÜ Mimarlık Fakültesinde eğitimine başladığını, Üniversitenin ısrarla yabancı dil (İngilizce) sınavı yaparak Fakültede eğitim görmesini engellediğini, dinleme bölümünde başarısız olduğu sınavda kullanılan ses cihazının bozuk olmasının anlamayı güçleştirdiğini, pedagoji bilimine aykırı olacak şekilde ikinci defa dinleyip not almasına izin verilmediğini iddia etmektedir. 2018 yılı YÖKDİL sınavından aldığı 83,750 puanın kabul edilmediğini ifade eden başvuran, üç yıl önce Marmara Üniversitesi tarafından araştırma yapmak üzere gönderildiği Polonya’da bir üniversitede İngilizce dersler aldığını, araştırdığı konuda yayımlanmış İngilizce makalesinin bulunduğunu ifade etmektedir. Başvuran, Kurumumuzdan Mimarlık Fakültesinde eğitimine devam etmesinin sağlanmasını talep etmektedir.

11. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanun, bir akademik organ olan Senato’yu üniversitenin eğitim-öğretim faaliyetlerinin esasları hakkında karar vermede yetkili kılmaktadır. Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Öğretimi ve Yabancı Dille Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik hükmü uyarınca da, önlisans, lisans veya lisansüstü programlarında senato kararı ve Yükseköğretim Kurulunun onayı alınarak kısmen veya tamamen yabancı dilde eğitim verilmesi mümkündür. Yabancı dil öğretiminin amacı ise, öğrencinin yabancı dili okuduğu ile duyduğunu anlayabilecek ve kendisi ifade edebilecek ölçüde geliştirmesini; yabancı dilde öğretimin amacı ise önlisans, lisans ve lisansüstü diploma

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

programı mezunlarının alanlarına ilişkin yabancı dil yeterliliklerini kazanmalarını sağlamaktır. Anılan Yönetmelik, öğretim dili kısmen veya tamamen yabancı dilde olan yükseköğretim kurumlarına ilk defa kayıt yaptıranların yabancı dil seviyelerinin tespiti için sınava tabi tutulacaklarını da düzenlemektedir.

12. İstanbul Teknik Üniversitesi Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nde, Senato tarafından eşdeğerliği kabul edilen ulusal ve uluslararası sınavlarda, belirlenen düzeyde başarılı olduklarını belgeleyenler ile üniversite tarafından açılan İngilizce yeterlik sınavlarından birinde başarılı olanların, ilgili yönetim kurulu kararı ile lisans öğrenimlerine başlayabilecekleri düzenlenmiştir.

13. Benzer şekilde, İstanbul Teknik Üniversitesi Lisans ve Çift Diplomaya Yönelik Uluslararası Ortak Lisans İngilizce Hazırlık Programları Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nde de lisans öğrencilerinden, İngilizce dil bilgilerinin yeterli olduğunu Senato tarafından kabul edilen herhangi bir dil sınavı belgesi ile kanıtlayamayanlarla eğitim-öğretim yılı başında yapılan İngilizce yeterlik sınavında başarılı olamayanların İngilizce hazırlık programına kabul edileceği hüküm altına alınmıştır. Yönetmelik'te ayrıca, kabul edilen lisans öğrencilerinin İngilizce dil bilgilerinin yeterliğinin iki oturum halinde yapılan İngilizce yeterlik sınavı ile belirleneceği, birinci oturumda toplam puanın en az %50'sini alarak başarılı olan öğrencilerin İngilizce yeterlik sınavının ikinci oturumuna girmeye hak kazanacağı ve ikinci oturumda başarılı olmak için bu oturumun toplam puanının en az %50'sini almak gerektiği düzenlenmiştir.

14. Kurumumuza sunulan bilgi ve belgelerden, İTÜ Senatosu'nun 01/12/2016 tarihli ve 643 sayılı toplantısında İstanbul Teknik Üniversitesi Geçerli İngilizce Sınavlar ve Minimum Puanları Kararı'nın alındığı, puanların lisans, lisansüstü ve uluslararası ortak lisans programları için ayrı ayrı belirlendiği görülmektedir. Alınan Senato kararı uyarınca, lisans programları için geçerli İngilizce sınavları, İTÜ YDY Yeterlilik sınavı, TOEFL PBT-TWE, TOEFL iBT ve PTE sınavlarıdır.

15. Başvuru konusu olayda başvuran YÖKDİL puanının, daha önce yurt dışında İngilizce dilinde eğitim almasının ve bu dilde bir yayının bulunmasının dil seviyesi için yeterli kabul edilmesini talep etmekte ise de, Senato Kararında hangi sınavların sonuçlarının kabul edileceği belirlenmiş olup, bu sınavlarda alınacak minimum puanlar haricinde herhangi bir başka unsurun dil yeterliliği koşulunu sağlayabileceğine yer verilmediği belirlenmiştir.

16. İTÜ YDY Yeterlilik Sınavı'nın ikinci oturumundaki dinleme bölümü için öğrencilere konu ile ilgili başlıklarda not alma kâğıdının dağıtıldığı, öğrencilerden aldıkları notlara göre soruları cevaplamalarının beklendiği ve dinleme parçasının bir defa dinletileceğinin katılımcılara iletildiği tespit edilmiştir. İdarenin gönderdiği bilgi ve belgelerden, İdarenin dinleme sınavı öncesi gerekli teçhizatın çalışıp çalışmadığına ilişkin kontrollerde bulunduğu, sınav anında bu cihazların çalışmaması halinde de gerekli müdahalede bulunacak önlemleri aldığı görülmektedir.

17. Başvuran dinleme parçasının bir defa dinletilmesinin pedagojik olarak uygun olmadığı ile sınavda ses sisteminin iyi işlememesi sonucu başarısız olduğunu belirtmekte ise de, 2016 ve

2017 yıllarında başvurularla aynı sınıfta ve toplamda sınava katılan öğrencilerin başarı ortalamaları dikkate alındığında başvuranın bu iddiasının yerinde olmadığı değerlendirilmektedir.

18. Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; başvuranın talebinin İdare tarafından reddedilmesi işleminin hukuka ve hakkaniyete aykırı olmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

19. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup; İdarenin "karara karşı başvuru yolunun gösterilmesi" ilkesine uymadığı tespit edildiğinden, İdarenin bahse konu ilkelere uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

20. 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Ret Kararının başvurana tebliğ tarihinden itibaren, **ilgili idarenin işlemine karşı** (varsa) dava açma süresinden kalan süre kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup İstanbul İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN REDDİNE;**

Kararın Başvuran ile İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır
Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi